

Název a adresa školy:	Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace, Praskova 399/8, Opava, 746 01
Název operačního programu:	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, oblast podpory 1.5
Registrační číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0129
Název projektu	SŠPU Opava – učebna IT
Typ šablony klíčové aktivity:	III/2 Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT (20 vzdělávacích materiálů)
Název sady vzdělávacích materiálů:	CJ I
Popis sady vzdělávacích materiálů:	Český jazyk I, 1. ročník
Sada číslo:	C-09
Pořadové číslo vzdělávacího materiálu:	13
Označení vzdělávacího materiálu: (pro záznam v třídní knize)	VY_32_INOVACE_C-09-13
Název vzdělávacího materiálu:	Mluvené útvary prostěsdělovacího stylu
Zhotoveno ve školním roce:	2011/2012
Jméno zhotovitele:	Mgr. Šárka Šmehýlová

Mluvené útvary

Mluvený jazykový projev

Mluvený jazykový projev je základem především prostěsdělovacího stylu, ale uplatňuje se i ve stylu odborném (přednáška, referát), řečnickém (proslov).

Norma jazykového projevu není jednotná jako u psaného projevu, přesto existují určitá pravidla pro realizaci projevu.

- Dbáme na čistou artikulaci (zřetelnou výslovnost), tempo a melodii věty;
- Užíváme spisovné, případně hovorové prostředky;
- Volíme jednoduché věty a souvětí;
- Snažíme se vyhýbat parazitním slovům vlastně, prostě, takže apod.;
- Vstupujeme do řeči mluvčímu uvážene, zvláště v situaci pokud je osoba výrazně mladší nebo profesně níže postavená;
- Výsadu zahájit a ukončit rozhovor při formální komunikaci má žena a osoba starší či společensky výše postavená;
- Dbáme také na gesta a mimiku – nejčastější prohřešky: ruce v kapsách, žvýkání, ruce před ústy, probírání vlasů, nedodržování tzv. zóny nedotknutelnosti;
- Mluvený projev máme v hlavě, nikoli na papíru.

Jazykové obraty užívané při představování a ukončení rozhovoru

- Dovolte, abych se představil.
- Dovolte, abych vám představil svou přítelkyni. Petra Nováková, Petro, toto je Jana Nová, majitelka firmy.
- Těší mě.
- Rád vás poznávám.
- Velice mě těšilo.
- Budu se těšit na další setkání.
- Obávám se, že se budu muset omluvit, mám další jednání.
- Omlouvám se, mám ještě další povinnosti.

Jazykové obraty užívané v telefonním hovoru

- Dobrý den, tady je Jan Novák. Mohl bych, prosím, mluvit s Petrem?
- Otec bohužel není doma. Můžu něco vyřídit?
- Okamžik, hned ho zavolám.
- Promiňte, to je omyl.
- Promiňte, špatně jsem slyšel, můžete to zopakovat?
- Děkuji za zavolání, na shledanou.

Jazykové obraty užívané při přivítání hosta, v blahopřání, ve vyjádření soustrasti a v jiných komunikačních situacích.

- Dobrý den, vítám vás, pojdte prosím dál.
- Děkuji vám za pozvání, rád přijdu.
- Omlouvám se za nedopatření.
- Srdečně vám blahopřeji.
- Přijměte mou hlubokou soustrast.
- Hluboce s vámi cítíme.

Praktická cvičení

Představte svou přítelkyni rodičům.

Přivítejte hosta a představte ho dalším účastníkům společenské akce.

Voláte na sekretariát školy a chcete se omluvit z vyučování.

Vybídněte hosta k ukončení návštěvy.

Požádejte na nádraží o informaci spoje z Opavy do Prahy.

Zeptejte se na cestu v neznámém městě.

Popřejte kamarádce k promoci.

Procvičte se v pohotovosti. Doplňte následující výpovědi.

Počkejte, prosím, hned ...

Nezlobte se, ale nemám ...

Kdyby ses nebavil ...

Nebudu se vyptávat, protože ...

Dobrý den, mohl bych prosím ...

Seznam použité literatury

- Martinková, V.: *Český jazyk 1 pro střední školy*. 2. upravené vydání. Praha: Trizonia, 1995. ISBN 80-85573-56-3.
- Sochrová, M.: *Český jazyk v kostce pro střední školy*. 2. vydání. Havlíčkův Brod: Fragment, 1999. ISBN 80-7200-338-0.